

Jede, jede poštovský panáček...

Odbor školství a kultury
Městského národního výboru
v Hronově

Vážení soudruzi,

naš ochotnický soubor TYL vstoupil letos do 100. výročí svého trvání a po několika představeních, které jsme nastudovali k tomuto významnému jubileu, připravujeme SLAVNOSTNÍ VEČER, na kterém bude sehraána Jiráskova „Lucerna“ — lidová hra slavnostní, nestárnoucí a naším lidem milovaná stejně, jako její operní protějšek — Smetanova Líbuse. Tímto představením, které uvede národní umělec Zdeněk Štěpánek za Národní divadlo, jehož členové: Karel Höger, Vlasta Fabiánová, Jiřina Šejbalová, B. Prokoš, V. Ráz a Stanislav Neumann, s hornobranskými ochotníky pracovali, naše oslavy vyvrcholí.

Proč vám toto píšu? Nejen já, ale i další členové našeho ochotnického souboru navštěvovali od r. 1946 po řadu let „Jiráskův Hronov“. Vždycky jsme se těšili na divadla v Hronově a prožili u vás ne jeden významný večer a hezké chvíle. V posledních letech není však tento ochotnický divadelní festival tím, čím býval. O problémech ochotníků, o názoru na nový typ „Jiráskova Hronova“, jsem začátkem letošního roku psal redaktoru s. Jiřímu Benešovi přímo.

Vám dnes píšu proto, že nejen mně, ale i mnoha ochotníků, kteří milují divadlo a svoji činnost i diskuzemi by rádi pomohli řešit nepříznivou situaci, která dnes, kdy stoupá náročnost diváků a ochotnické divadlo je ve slepé uličce, je opravdu líto toho, že z letošní přehlídky v Hronově je Jirásek vyložen. To je nevázanost, která pobuřuje jistě všechny, kdož se do Hronova každoročně sjíždějí, všechny, kdož Jirásků milují i jeho půvabné rodiště, proslavené právě Místrem Jiráskem!

Samozřejmě, nemůžeme žít jen a jen tradicemi. Ale jako Smetanova Litomyšl nemohla být nikdy bez Smetany, tak Hronov nemá být nikdy bez Jirásky! Městský národní výbor měl by jednou provždy fici pracovníkům Ústředního domu LUT, kteří „JH“ každoročně připravují, že Jiráskovy hry patří především na tyto hronovské ochotnické festivaly.

Nebo už i v samotném Mistrově rodišti je tak málo úcty k jeho velkému dřívějšímu významu, že se za jeho dílo stydí? — Postěžoval jsem si a byl bych rád, kdybyste přijali moje slova přátelsky a o této palčivé věci si s příslušnými činiteli, kteří organizují „JH“ a kteří k vám přijedou, vážně pohovořili.

Děkuji vám za všechny hornobranské ochotníky jubilačního souboru TYL, jehož čestným členem byl v r. 1920 Alois Jirásek jmenován.

S pozdravem

Václav Kmínek
Horní Branná čp. 320

DISKUTUJEME

ŠINDELÁŘ (při zahajovací poradě prac. kol.): Hronov nejsou Lourdy — nečekejme tu zázraky, ale poctivou a svědomitou amatérskou práci.

FRIDRICH (při besedě s hradeckým souborem): Jsem na tomto festivalu jako elév a dnes je to moje vernisáž.

VAVRČKA (při besedě s hradeckým souborem): Režisér má mluvit inscenací, a ne v diskuzi po představení.

— Z diskuse kolem „Líšek“

— Na otázku „Proč je Farář sympatický?“ vysvětluje AUTOR:

- Protože je tam doma,
- protože zná lidi a má pro ně čas,
- ...a protože nemá žádnou reálnou moc...

Konstatování víc než poučné.

Miloš Stránský: DVA? (snímek z výstavy)

Ofenzíva fotografie

Je až podivuhodné, jak fotografie zcela zaujala náš život. Do písmene — od narození až do smrti. Všude a vlastně všechno se fotografuje. To je ta ofenzíva — a tím bych také mohl skončit. Ale přece jen se nemohu ztotožnit s pomyslením, že se všude a všechno fotografuje — a představuji si nebezpečí, že se jednou všichni fotografové světa potkají na svých cestách za záběry a vytvoří ohromný nepropustný kruh s milióny objektivů svých kamer. A pak by už nic nezbylo k zachycení něčeho nového a neotřelého. Ale doufám, že se všichni rozpočítají jako děti, a tím se uvolní tolik průhledů a tolik míst, aby ti dobří a tvořiví ještě znovu objevili něco z té fantastické skutečnosti, jakou je náš přítomný věk.

A tak si představuji, že se v takovém pomyslném kruhu ocitli i mladí fotografové Martinů a Stránský. Kdesi našli štěrbinu a prudce vyrazili. Chvatně, spěšně, překotně. Chtěli všechno zaznamenat, všechno akumulovat a pocítit tak závat nad schopností znehybnět utváření dějů, stavů, okamžiků, jízdy, smyků a přemetů. To je věcička — tahle fotografie! Ale fotografie není věcička, je to příliš vážná záležitost s horou práce a vážného úsilí. Proto oba, Martinů a Stránský zvolnili tu prudkou jízdu. Zabrzdil je vlastně sám život, protože jim připravil tolik překvapení, změn, pohledů a podhledů. Nad fotografiemi obou autorů nebudeme uvažovat o příslušnosti k té či oné škole, světovému proudu či vlivu významného tvůrce. Ono to ostatně není jednak zřetelné a jednak důležité. Spíše je potřebné pozorovat na hronovské výstavě jejich krystalizaci pohledu a názoru. Aby totiž divák sám a samostatně převzal vnitřní paralelu mezi autorem a objektem. Protože fotografie skrývá v sobě jedno velké nebezpečí — zdánlivá popisnost, záznam reálií a statických faktů působí jako vliv na dost konvenční pozorování a vnímání diváka. Uniká dynamika i

vnitřní pnutí, poezie i drama. A tyto znaky jsou zahrnuty právě v mnoha fotografiích Martinů i Stránského. Jejich pohledy nejsou totožné, třeba se jen okrajově ovlivňují, ale názorově se zařazují do společného proudu mladé generace — objevitelů skrytých krás zdánlivě neměnného jednoho dne. A jestliže jsem řekl, že nás fotografie zcela prostoupila, dodal bych k tomu ještě, že do jejich fotografií naopak prostoupil náš život. Konkrétní, můj nebo toho druhého, a to proto, že jsem v záběrech objevoval trochu víc, než jsem zvyklý pozorovat. A zase opačně — na fotografii je nesmírně cenné, že odhaluje zcela a nekompromisně vztah a invenci autora. To je vlastně velké dobrodružství, které nikdy nekončí, jestliže životní a tvůrčí spoje jsou vždy násobeny fantazií.

Fotografie Ladislava Martinů a Miloše Stránského vystavené u příležitosti 34. Jiráskova Hronova poskytnou dobrou podívanou a u leckteré se přistihneme, jak si domýšlíme nebo jak se vracíme zpět k prožitému tématu, který nám díky vlastní nepozornosti a neúčasti docela unikl. A jestliže se budeme všichni dobře dívat na fotografie a zapomeneme, že jsou zhotoveny nejen technikou, ale hlavně člověkem, potom bude mít každý tvůrčí fotograf radost. Aby mohl vždy předkládat dobré fotografie, které lidé potřebují.

Jiří Zhibo

1 EPI
GRAM
DENNĚ

JAZYKOVÝ

(ale spíš na adresu
schvalovacích orgánů)

I když u mne nepřevládá
zálíbení jenom v dada,
chtěl bych tady povědět,
že mě přesto hněte vždycky,
slyším-li — tak nějak lidsky —
zase čím dál víc nět-nět.

J. Vedral

SLAVNOST

„Absurdita vzniká nadsázkou. Nadsazovat je možno jen to, co je nejprve přesně posazeno a rodí se tedy vystupňováním reality velmi konkrétní, současné a obyčejné. Dále tato nadsázka má velmi přísnou logiku, již tvoří svůj model světa, který je jaksi navěšen nad naši běžnou životou skutečnost, plnou smyslu i nesmyslu, a tak odhaluje nové hluboké poznání.“ — Ztotožníme-li se s tímto výrokem Jana Grossmanna, pak musíme kladně přijmout včerejší inscenaci Divadelního souboru Julius Zeyer při PKO v Českých Budějovicích, který se představil v sále Slávie Zahradní slavnosti Václava Havla.

Souboru se podařilo vystihnout poetiku Havlovy hry. Představení probíhalo v souladu všech složek jevištního výrazu od výpravy a hudby až po herecké výkony. Je nutno konstatovat zřejmou snahu režiséra o to, aby hercům přiblížil nezvyklý úkol ztvárnit tak svébytnou předlohu a aby ji diváci přijali a pochopili. Projevuje se to v textových úpravách a v užití ilustračních prostředků ve fyzickém jednání herců. (V herecké práci vyniká představitel Oldřicha Pludka a představitel Ředitele Zahařovačské služby).

Kdybychom si pro přehlednost měli stanovit dva základní okruhy společenského významu inscenace, mohli bychom říci, že se podařilo demas-

kovat frázi jako „světový názor“ středních vrstev, kdy slova seskupena v ní již ztrácejí sdělovací funkci. Daleko složitější je to v druhém okruhu: zde by se měl demaskovat proces ztráty osobnosti člověka, který buduje svoji kariéru a přizpůsobuje své názory a myšlení těm, do jejichž středu vstupuje. Tato problematika souvisí s pojetím postavy Hugo Pludka, v jejíž realizaci zbývá ještě určitá rezerva. (Příklad za ostatní: závěrečný dialog Hugo Pludek — Plzák v druhém jednání).

Neprebuděný Majakovskij

Inscenovat Majakovského satiry nie je ľahká úloha. Najmä ak nimi nechceme divákovi predviesť obraz uzavretej fázy vývoja sovietskej spoločnosti, ale ak nimi chceme zaútočiť na

Inscenaci je možno hodnotit jako výjimečný počín v letošní sezóně amatérského divadla. Ta skutečnost, že na všech představeních zde v Hronově diváci dokázali práci souboru nejen přijmout, ale i mimořádně ocenit, naše stanovisko potvrzuje. Ukázalo se tak, že amatérský divadelní soubor se může stát průkopníkem výchovy diváka k modernímu umění.

JAROSLAV ČERNÝ - ZDENĚK KOKTA

Recenze

dnešné a naše podoby všetkých tých ohavností, ktoré kedysi mučili a umučili samého Majakovského. Treba upravovať, treba aktualizovať, Majakovskij sám k tomu súhlas dal. Zrejme však predpokladal, že jeho budúci inscenátori a upravovatelia budú mať aspoň zlomok jeho politickej bystrozrakosti a umeleckej sily. V opačnom

případe môžu nastať kruté deformácie, ako sme tomu boli svedkami na včerašom predstavení lounskej Sprchy.

Lounskí amatéri sa opierali o adaptáciu Divadla E. F. Buriana. Táto bola veľmi úspešná — pred niekoľkými rokmi. A za tých niekoľko rokov sa u nás každé zmenilo. Čo bolo vtedy provokatívnym odhalením utajovanej pravdy, dnes účinkuje na nás temer ako banálna fráza. A tak inscenácia, ktorá mala ambície stať sa úderným politickým činom, zmenila sa v konvenčnú podívanú, ktorá nemala ďaleko od toľko pranierovaných estrád. Ak niečo zaiskrilo, bol to pôvodný Majakovskij. Lokálne a časové narážky, ktorými sa súbor snažil komédiu obohatiť, boli príliš okrajové, než aby mohli prebudiť spontánnejší záujem publika. Divák zostal chladný. A chladný divák je ozajstným hrobárom každej politickej satiry.

Ani umelecká úroveň predstavenia nepotešila. Je zarážajúce, že súboru s tak bohatou tradíciou sú cudzie mnohé skutočne základné pravidlá inscenovania expresívnej, štylizovanej satiry. Majakovskij sa mohol stať významným obohatením tohotočného Hronova. Nestal sa ním. Škoda.

IGOR RUSNÁK

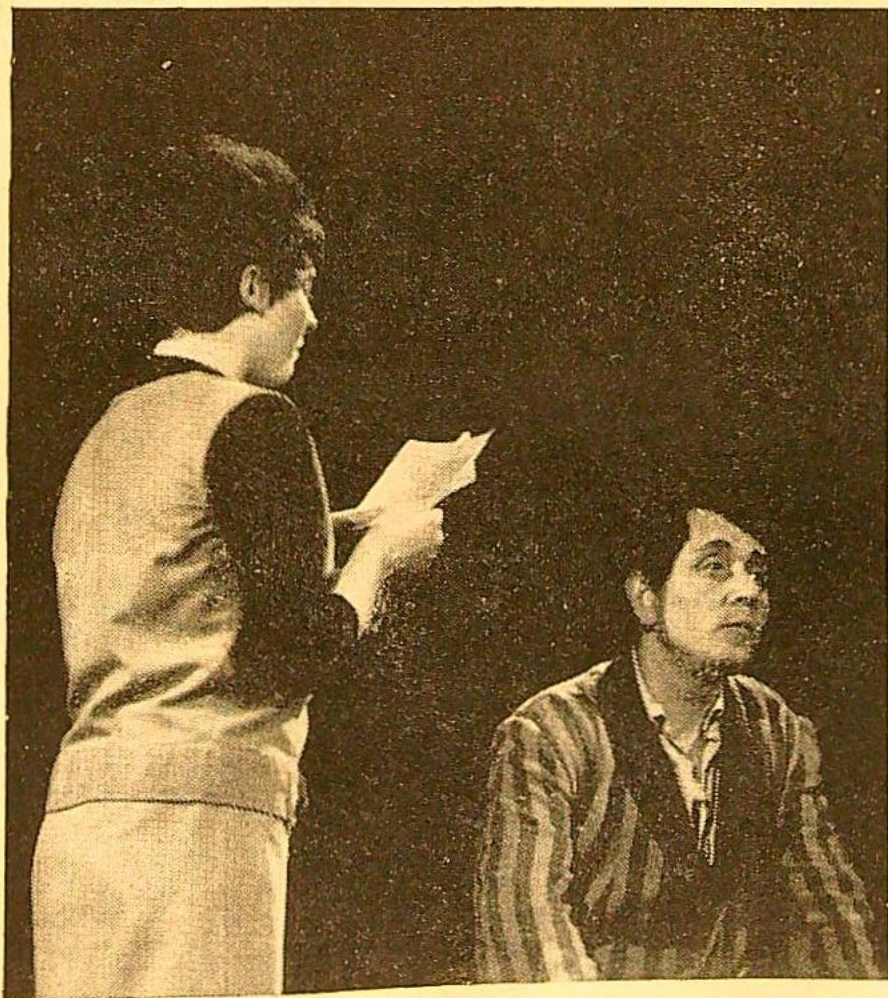
Rouhání do třetice

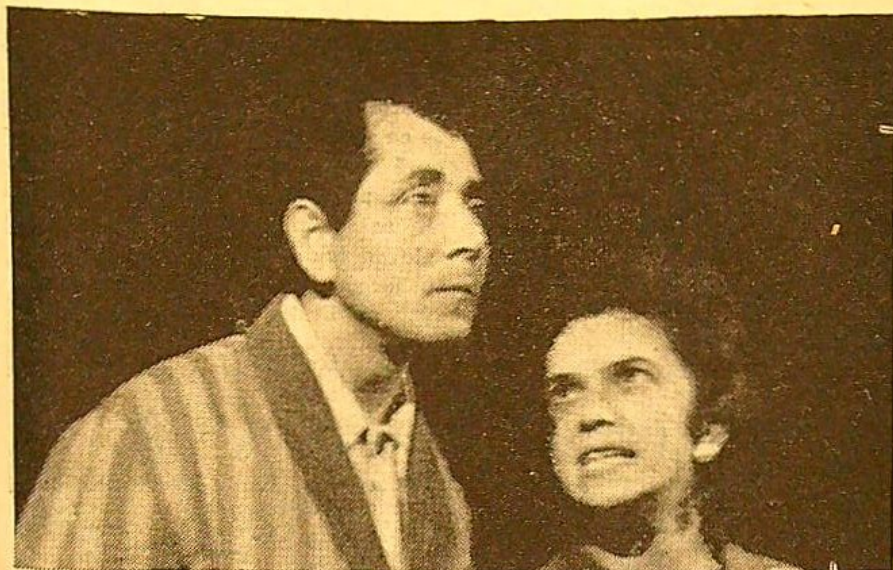
Rozhodl jsem se, že požádám pány doktory ve středisku pro zdravotní výzkum, aby mi vedle váhy před představením a po něm, vedle stupně alkoholu v krvi a vedle objemu v prsou změřili také hladinu sentimentality. Zdá se mi totiž, že přes všechna trápení a problémy našeho amatérského divadelnictví mě na hronovském náměstí a v Jiráskově divadle něco nakazí a dostávám se do zvláštního rozpoložení. Snad to jsou vzpomínky na jehlanec ze Zimovy a Saalovy inscenace Kolumba před dvaceti lety, snad na otřes ze Zelených pustin, snad na pýchu z Kladiavda a z loňského Dürrenmatta. V člověku se to jaksi za těch pár let naskládalo.

Proto snad se mi nechce věřit, že bychom se neměli za rok v Hronově sejít, nebo že bychom měli přijít pouze mezi východočeské „votroky“ na krajskou přehlídku. Jak praví zásady nové soutěže, samostatné ústřední

Pokračování na 4. straně.

ZAHRADNÍ SLAVNOST (Václav Havel) — Divadelní soubor J. Zeyer při PKO v Č. Budějovicích
Foto: Jiří Pražák

ZAHRADNÍ SLAVNOST (Václav Havel) — Divadelní soubor J. Zeyer při PKO, České Budějovice — L. Huml, J. Bašková (Oldřich a Božena Pludková) — Foto: J. Pražák.

přehlídky STMP ve slovesných oborech nebudou.

Ale co kdyby někdo — třeba Východočeský KNV a KOR a krajský pracovní sbor a svazáci i Hronováci přišli s lokálně nepatriotickým pozváním na festival, na němž by vystoupily nejúspěšnější soubory z celé republiky? Nebo co kdyby ústřední soutěžní komise využila velkých možností daných zásadami STMP na rok 1964-65 a jednu z víceoborových ústředních přehlídek umístila do Hronova? Finanční náklady by nemusely být velké, ústřední poradní sbor by pomoc jistě neodmítl. Během týdne by v Hronově mohla defilovat divadelní představení vedle kabaretu,

vedle divadla poezie a večera uměleckého přednesu. Prostě na přehlídce celé rodiny československého amatérského divadla. Ohněm diskusí na dílčích přehlídkách v Krnově, ve Spišské Nové Vsi nebo v Divadle Na zábradlí a čert ví kde jinde prověřené hodnoty by mohly být příležitostí ke zkoumání toho, co nás spojuje, jak se vzájemně učíme a k dotvrzení toho, co jsme dokázali.

Nelekejte se, tlak mám normální, teplotu taky, dávka alkoholu v krvi byla při rouhání minimální. Soudruzi v bílých pláštích — i bez nich — buďte přesto ke mně milosrdní!

Jiří Valenta

Shyšli jsme...

...že se dnes v Hronově sejde ke své řádné schůzi školská a kulturní komise ONV v Náchodě, která kromě toho, že bude řešit otázky mimoškolního vzdělávání pracujících a zabývat se dalšími svými záležitostmi, navštíví i odpolední představení olomouckého Studia.

...že krocha poezie...

Jiří Suchý

Měli jsme kdysi míč

Měli jsme kdysi míč
Omalovaný pestře
A tento pestrý míč
Na hlavu padl sestře
A sestra do něj kopl
A míč udělal hopla
A náhle zmizel

Nastalo vzrušení
Rozběhli se krajem
V nejasném tušení
Že tu hru nedohrajem
Po míči ani stopy
Nikdo z nás nepochopí
Kam náhle zmizel

Prolezli jsme všechny světa strouhy
Za tu dlouhou řadu let
Nikdo neví kolik je v nás touhy
Ten míč do hry vrátit zpět

Chodíme po dláždění
Brodíme se bahnem
Kde cesta přímá není
Milerádi zahnem
Chceme najít každopádně
Ten míč který tak zrádně
A náhle zmizel

Ze sbírky KLOKOČI
(Vydal Československý spisovatel, Praha 1964).

U NÁS

NEZÁVISLÝ (pokud možno) PRAVIDELNÍK (rovněž pokud možno) 34. JIRÁSKOVA HRONOVA ● Řídí JAROSLAV VEDRAL s kolektivem (Jaroslav Černý, Ján Lukášik, Marta Mikesková, Jaromír Navrátil, Vladimír Semelka, Iva Šýkorová) ● Redakční radu (V. Dlouhá, ORO; L. Polívka, MŠK; V. Smreková, SNR; V. Soldát, OVČSM; J. Šmatlík, OÚ) vede J. ŠRÁMEK, ŮDLUT ● Vychází pět pořadatelů 34. JH ● Tisknou MTZ 413 Hronov ● Rozšiřuje PINS (Plouňská novinařská služba); objednávky z tuzemska i ze zahraničí přijímá PV 34. JH ● Uzávěrka denně v pozdních hodinách nočních, anebo v brzkých hodinách ranních ● Příspěvky všeho druhu sice nehonorovány, zato však tím vřeleji vítány ● Adresa redakce: Hronov, zvláštní škola ● Cena (výtisku, nikoli redakce): 50 hal.

(C) „U NÁS“, HRONOV, 1964 N-05*41453

dnes

přídra

9—12.30 — přidělené místnosti:
studijní kroužky

9 — malý sál Jiráskova divadla:
hodnocení lounské inscenace

9 — pracovna ŮDLUT:
hodnocení československé inscenace

11.30 — před Jiráskovým divadlem:
vítání olomouckého souboru

15 — Jiráskovo divadlo:

19

Václav Renč: TOM SAWYER
OD ŘEKY MISSISSIPPI

17.30 — náměstí:

Hrajeme vám od podlahy
Mládežnická dechovka ZK MAJ,
řídí A. Jung

21.30 — Jiráskovo divadlo:

FILMOVÉ PŘEDSTAVENÍ

(Richard III., Shakespearovské monology, film o režijní práci O. Krejčí na inscenaci Romeo a Julie)

9—12.30 — příslušné učebny:
studijní kroužky

9 — malý sál Jiráskova divadla:
hodnocení olomoucké inscenace
(za účasti souboru a zástupců
studijních kroužků)

11.30 — před divadlem:
vítání stránčického souboru

13 — VYCHÁZKA po Hronově a okolí
(sraz u Jiráskova divadla)

15.30 —

19.30 — Jiráskovo divadlo:

VEČER AMERICKÉ POEZIE
A DRAMATU

E. L. Masters:

Spoonriverská antologie,

R. N. Nash: Hrst ohně

Divadelní soubor TJ Dynamo

Stránčice

18 — náměstí:

Pestrá směs tanečních melodií

Velký taneční orchestr ZK MAJ

MODETO, řídí I. Švorc